

[Justitsministeren]

mulige grundlag for folketinget, og det er det, vi skal medvirke til at gøre.

Politirapporter, politividner, private vidner osv. er også et af de områder, hvor vi har erklæret os positive over for en drøftelse. Jeg synes ikke, der af den grund var anledning til den helt store ophidselse, hr. Wilhelm lagde for dagen. Vi skal jo ikke glemme, at der ikke er noget i vejen for, at det private vidne selv bringer sig på mere lige fod, end det måske i dag er tilfældet. Det er sådan, at hvis man oplever noget væsentligt, som man måske kan komme til at vidne om senere, så er man klar over det fra oplevelsens tidspunkt. Det vil man i hvert fald være, når ens forklaring bliver optaget til en politirapport. Der er ikke noget som helst, der forhindrer, at en privat for at være det bedst mulige vidne sørger for de bedste muligheder for at have en god hukommelse, når vidnet skal optræde i retten. Der er ikke noget, der forhindrer, at vidnet foretager de optegnelser, som kunne være rimelige. Jeg vil da erkende, at det nok er noget af en idealtilstand, at det sjældent sker, men der er i hvert fald ikke noget, der forhindrer det. Som sagt er der tale om et område, hvor retstilstanden måske ikke er helt tilfredsstillende i praksis, og det er baggrunden for, at jeg har erklæret mig villig til at drøfte det.

Jeg har ikke afvist at lave nogen opgørelse over antallet af tilfælde, hvor de oprindelige sigtelser er blevet formindskede i karakter eller omfang, når tiltalen rejses. Det, jeg har sagt, og det var det, jeg sagde i mandags, er, at det ikke er muligt at lave den undersøgelse i forbindelse med vores kriminalpolitiske udvalgsundersøgelse af problemerne omkring varetægtsfængslingerne i øjeblikket. Jeg sagde vist også, at kunne vi ikke fra ministeriets side inden for en rimelig tid lave undersøgelsen, så var det måske rimeligt, at andre gjorde det. Det sagde jeg, fordi vi befandt os på universitetet, hvor man jo også laver forskning i den slags ting.

Men herfra og til at sige, at der er en bedst tendens til at skrive sigtelserne op, er der et stykke vej, og jeg synes ikke, der er tilstrækkeligt grundlag for at sige det. Det er klart, at i den situation, en politimand står i i forbindelse med en eller anden forbrydelse, der skal undersøges, kan det være svært, også ud fra en juridisk vurdering, at se, hvordan man skal formulere beskrivelsen af det,

der er passeret, og der kan være tilfælde, hvor en politimand finder, at der måske har været tale om noget mere alvorligt, end det viser sig at der var. Det kan være rimeligt i nogle situationer, hvor man måske synes, at det umiddelbare indtryk er, at det er noget alvorligt, som kræver en varetægtsfængsling.

Jeg synes også, hr. Wilhelm skal huske på, at politiet jo ikke er ene om at skønne over, hvorvidt de særlig alvorlige efterforskningsskridt eller varetægtsfængsling skal bringes i anvendelse i anledning af det, hr. Wilhelm kalder »en opskruet sigtelse«. Det er domstolene, der tager stilling til, om politiet har tilstrækkeligt belæg for de sigtelser, politiet bringer for retten med henblik på at anmode om rettens kendelse vedrørende de efterforskningsskridt, der kan blive tale om. Så det er altså ikke rimeligt at rette en eventuel anklage mod politiet alene. Politiet samarbejder i disse tilfælde med domstolene i den forstand, at domstolene skal vurdere, om sigtelsen er opskruet eller ej. Og finder domstolene, at sigtelsen er opskruet, vil det selvfølgelig indgå, når der skal træffes beslutning om det, politiet har begæret.

Det er nærmest sådan i øjeblikket, siger hr. Wilhelm, at klageretten skal være overbevist om, at der foreligger justitsmord, før den tillader en genoptagelse. Hvis det er tilfældet, så vil det jo sige, at klageretten overtræder retsplejelovens regler. Der står i retsplejeloven, at genoptagelse skal bevilges, når nye oplysninger gør, at man må skønne det antageligt, at disse nye oplysninger kunne have bevirket et andet udfald. Det er det, der kræves i retsplejeloven. Hr. Wilhelm ryster på hovedet. Der står i retsplejeloven, at det skal skønnes antageligt, at de nye oplysninger kunne have bevirket et andet udfald. Og det er ikke det samme som, at klageretten skal føle sig overbevist om, at der foreligger et justitsmord – naturligvis ikke.

Jeg vil advare imod, at man gør genoptagelsesmulighederne for lette. Vi risikerer, at vi får indført amerikanske tilstande, hvor man først fra den tiltaltes side kan få sin sag for 2 eller 3 instanser, og så begynder først det skægge – som den amerikanske højesteretspræsident har udtalt – for nu skal man i gang med genoptagelsesmulighederne. Det kan så køre i 3-4 år, mens domfældte sidder i fængsel. Og disse 3-4 år benyttes altså – jeg citerer igen højesteretspræsidenten – af advo-